

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ ЕКОНОМІЧНОЮ СИСТЕМОЮ

Л.О. Філіпковська, канд. техн. наук, доцент

А.В. Кійко, здобувач вищої освіти

*Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Міжнародна економічна система являє собою сукупність елементів світової економіки з властивими кожному з них характеристиками. Підходи до вивчення ґрунтуються на методах дослідження економічної системи в широкому і вузькому розумінні. Так економічну систему складають взаємопов'язані елементи, які утворюють цілісну економічну структуру суспільства та відносин задля виробництва, розподілу, обміну та споживання економічних благ.

На сучасному етапі міжнародні економічні системи характеризується значними змінами в управлінні. Ефективною стає така система управління, яка спирається на раціональне використання кожного функціонального елемента.

Серед українських та зарубіжних вчених, які внесли значний внесок в розробку функціонального підходу, можна відмітити А. І. Уємова, В. С. Тюхтіна, В. Н. Садовського, С. П. Никанорова, В. Н. Волкову.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування особливостей функціонального методу управління міжнародною економічною системою та запропонування заходів його забезпечення.

Функціональний підхід є найбільш оптимальним в тих випадках, коли весь бізнес-процес зосереджений в рамках однієї структурної одиниці, яка виконує повний цикл виробництва й продажу деякого товару або виконання послуги [1]. В цілому така схема найбільше підходить суб'єктам господарювання зі стабільними бізнес-процесами, що діють на ринках з низьким рівнем конкуренції. До таких ринків відносяться і ринки природних монополій. Крім того, відмінною рисою функціонального підходу є орієнтація на аналіз і оптимізацію роботи елементів економічної системи і, таким чином, оптимізацію конкретних функцій. Принципи такого підходу ґрунтуються на базових положеннях теорії конкуренції, теорії економічної поведінки, теорії глобалізації, а також визначаються економічною ідеологією.

Щоб оцінити та підвищити ефективність управління економічною системою, в якій строго ієрархічне уявлення має справу з тими чи іншими проблемами, пропонується застосування економіко-математичного моделювання, яке б дозволило розділити велику проблему на складові частини і вирішити її, використовуючи цілі елементів та базову мету системи.

В сьогоденні більшого поширення набувають децентралізовані економіко-математичні моделі, що враховують різноспрямованість інтересів економічних суб'єктів і егоїстичність їх поведінки. Це пов'язано як з процесами лібералізації економік ряду країн, так і децентралізацією міжнародних зв'язків. Для забезпечення функціонального підходу до управління міжнародною економічною системою пропонується агентно-орієнтоване моделювання.

Агентне моделювання – це метод імітаційного моделювання явищ та процесів, який на основі дослідження поведінки окремих елементів (агентів), визначає поведінку системи в цілому [2].

До переваг агентно-орієнтованого моделювання відносять: вивчення стану економічної системи на основі отримання інформації про дії окремих елементів; дослідження поведінки індивідуального агента та його зв'язків з іншими учасниками системи в динаміці; якісне реагування системи на зміни навколишнього середовища; наглядне ілюстрування економічного процесу.

Недоліками агентного моделювання є обмеження параметрів агентів, наявність припущень про їх раціональну поведінку і рівновагу системи, складне визначення діапазону дій агента моделі.

Пропонується застосування агентного моделювання для формування міжнародної авіатранспортної мережі, в міжнародному маркетингу та торгівлі.

Агентне моделювання – це відносно новий підхід, завдяки якому можна визначити заходи, що сприяють підвищенню ефективності функціонування міжнародної економічної системи.

Перелік посилань:

1. Ілляшенко С. М. *Інноваційний менеджмент : підручник* / С. М. Ілляшенко. – Суми : ВТД – Університетська книга, 2010. – 334 с.

2. Примостка А. О. *Концептуальні засади агентно-орієнтованого моделювання* / А. О. Примостка // *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. – 2017. – Випуск 11. – С. 124-129.